

Täysistunto

Tiistai 21.4.2026 klo 14.00—17.42

7. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain ja sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 174/2025 vp
Valiokunnan mietintö StVM 2/2026 vp

Toinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 7. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotukset, joiden sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä. — Keskustelua. Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

Keskustelu

17.12 **Juha Hänninen kok:** Kiitos, arvokas puhemies! Tämä esitys vahvistaa Suomen kykyä toimia nopeasti ja tehokkaasti tilanteissa, joissa terveydenhuollon ja sosiaalihuollon voimavarat joutuvat äkillisesti koetukselle. Esityksessä muutetaan terveydenhuollon ja sosiaalihuollon ammattihenkilölakeja siten, että kansainvälisen avun vastaanottaminen mahdollistuu selkeästi ilman viiveitä silloin, kun Suomi sitä eniten tarvitsee. Muutoksen myötä ulkomaiset säännellyissä terveydenhuollon tehtävissä toimivat ammattilaiset voisivat työskennellä Suomessa kansainvälisen avun osana ilman erillisiä suomalaisia lupamenettelyjä niissä tilanteissa, joissa apua on pyydetty valtioneuvoston tai tasavallan presidentin toimesta. Samalla tehdään myös tekniset muutokset sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilölakeihin, jotta ne vastaavat uudistuvaa valtion aluehallintorakennetta ja uuden Lupa- ja valvontaviraston perustamista. Näitä muutoksia myös sosiaali- ja terveysvaliokunta tarkensi käsittelyssään.

Arvoisa puhemies! Näillä muutoksilla on yksi selkeä tavoite. Se on varmistaa, että Suomi pystyy saamaan ja antamaan kansainvälistä apua silloin, kun kyse on kiireellisestä ihmishenkiä koskettavasta tilanteesta. Nykyinen lainsäädäntö ei mahdollista riittävän nopeaa reagointia. Lupaprosessit tai hallinnolliset esteet eivät saa olla syynä avun viivästy miseen suuronnettomuudessa, pandemiatilanteessa tai kriisissä, jossa terveydenhuollon kotimainen kantokyky on koetuksella.

Arvoisa puhemies! Tämä esitys liittyy suoraan Suomen kokonaisturvallisuuteen. Sotejärjestelmä on osa yhteiskunnan kriittisiä palveluita. Kun avun vastaanottamista helpotetaan, vahvistamme koko järjestelmämme iskunkestävyyttä. Tämä on osa suurempaa kokonaisuutta, jossa Suomi rakentaa varautumistaan yhdessä kumppanimaiden kanssa. On tärkeää, ettei meidän tarvitse poikkeusoloissa keksiä hätäisiä väliaikaisia ratkaisuja, vaan valmiudet ovat kunnossa jo ennakolta. Tämä vahvistaa myös kansalaistemme luottamusta ja sitoutumista yhteistoimintaan, kun keskeiset ratkaisut ja toimintamallit ovat tiedossa etukäteen. — Kiitos.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 39/2026 vp

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Merinen.

17.16 **Ville Merinen sd:** Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Tähän lakiin liittyviä asioita, mitä tuli mieleen, kun tuossa pohdin tätä äsken: On tärkeätä, että vaikka on kriisi, niin silti turvataan ihmisten henki ja terveys. Sitten toisaalta on myös tärkeää pitää kiinni työelämän pelisäännöistä. Vaikka tässä laissa nyt ei niin selkeästi ehkä ole semmoista asiaa, niin huomaan, että tämä on herättänyt jonkin verran semmoista epävarmuutta lähihoitajapuolella. Me tehtiin siihen liittyen tämmöinen lausuma, jota esitän tässä: ”Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto turvaa sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilölainsäädännön ja valmiuslain kokonaisuudistusten tulevien valmistelujen yhteydessä lähihoitajien aseman siten, että he voivat jatkossakin pysyä sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilörekisterissä, sekä arvioi mahdollisuutta muuttaa ammattiasema nimikesuojatusta laillistetuksi ammattihenkilöksi.” — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Kaunisto.

17.17 **Ville Kaunisto kok:** Arvoisa rouva puhemies! Keskustelussa on hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain ja sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain muuttamisesta. Maailmanpolitiikan ja turvallisuusympäristön muutokset ovat osoittaneet, että varautuminen on välttämätöntä. Tässä ollaan kokonaisturvallisuuden, resilienssin, Suomen menestymisen ja pärjäämisen ytimessä omalla tavallaan. Tällä lakimuutoksella vahvistetaan Suomen kykyä toimia nopeasti vakavassakin kriisitilanteessa. Se mahdollistaa kansainvälisen avun vastaanottamisen sosiaali- ja terveydenhuollossa joustavasti ja viivytyksettä, jos oma toimintakykymme on uhattuna. Jatkossa pystymme siis ottamaan avun vastaan heti silloin, kun sitä tarvitsemme. On myös tärkeää todeta, että potilasturvallisuudesta ei jousteta, vaan kansainvälisen avun ammattilaiset toimisivat osana suomalaista järjestelmää ja suomalaisessa ohjauksessa, ja kokonaisvastuu pysyy siis suomalaisissa, kotimaisissa käsissä. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Lyly.

17.18 **Lauri Lyly sd:** Arvoisa rouva puhemies! Tässä puhutaan ammattilaisista, niitten vertailtavuudesta ja tänne tulosta, ja edustaja Merinen teki tuossa erittäin hyvän ehdotuksen. Kannatan edustaja Merisen lausumaehdotusta.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Lahdenperä.

17.19 **Milla Lahdenperä kok:** Arvoisa puhemies! Hallituksen esitys koskee terveydenhuollon ja sosiaalihuollon ammattihenkilölainsäädäntöä ja vastaa ennen kaikkea yhteen kysymykseen: onko Suomella riittävät ja joustavat edellytykset vastaanottaa kansainvälistä apua sosiaali- ja terveydenhuollossa poikkeus- ja kriisitilanteissa?

Esityksen ydin on hallitusohjelman mukainen. Lainsäädäntöä muutetaan siten, että kansainvälisen avun yhteydessä Suomeen saapuvat terveydenhuollon ammattihenkilöt voivat toimia ilman normaaleja lupa- ja rekisteröintimenettelyjä, kun toiminta perustuu Suomen viranomaisen tekemään päätökseen avun vastaanottamisesta esimerkiksi poikkeusoloissa,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 39/2026 vp

suuronnettomuustilanteissa tai muussa kriisitilanteessa. Esityksellä vahvistetaan Suomen valmiutta, huoltovarmuutta ja kansainvälistä yhteistyökykyä.

Tässähän ei ole kyse pysyvästä muutoksesta ammattihenkilöjärjestelmään eikä kansallisen valvonnan purkamisesta, vaan soveltamisala on tarkasti rajattu kansainväliseen apuun, sen laajuuteen ja keston. Kansainvälisten ammattihenkilöiden toiminta kytkeytyy aina viranomaispäätökseen, eivätkä he toimi itsenäisinä ammatinharjoittajina tai kansallisen järjestelmän ulkopuolella. Normaalioloissa ja kotimaisessa palvelujärjestelmässä ammattihenkilöitä koskeva sääntely säilyy ennallaan. Minusta tämä on myös hyvin perusteltu ja kannatettava uudistus. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Valtola.

17.20 **Oskari Valtola kok:** Kiitoksia, arvoisa rouva puhemies! Tämä esitys tosiaan koskee ammattihenkilölainsäädäntöä kriisiajoissa, joissa Suomeen tarvitaan henkilöstöä huolehtimaan kansalaistemme ja mahdollisesti esimerkiksi täällä taistelevien joukkojen terveydenhuollosta. Se koskee tosiaan näitä selkeitä kriisitilanteita, joiden päätöksenteon edustaja Hänninen erittäin hyvin kuvasi aiemmassa puheenvuorossaan, ja siinä mielessä edustaja Merisen esittämä lausumaehdotus ei ehkä ihan osu lankulle tämän esityksen kohdalla.

Mutta tämä lainsäädäntömuutos, mitä nyt tehdään ja mitä on aiemmin tehty, kuvaa oikeastaan sitä tilannetta, missä Suomi on pitkään ollut, että meidän varautuminen ja valmistautuminen erilaisiin kriiseihin on ollut ehkä vähän, sanotaan, alkeellisella tasolla, ja nyt tämän hallituksen aikana ja Nato-jäsenyyden myötä näitä on tuotu paremmin nykyiseen tilanteeseen sopiviksi. Tämä on hyvä jatkumo siinä, ja kannatan tätä esitystä lämpimästi.

Keskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.